

Pop-jazzklaveri ainekava (Üldpill)

ainekava kestvus: 3 õppeaastat (5-7 kl.)

Eesmärgid ja ülesanded:

- silmaringi laienemine, kus õpilane saab tutvuda erinevate jazzmuusika stiilidega nagu: Be-bop, Hard-bop, Fusion, Soul, Free Jazz, Smooth Jazz jne.
- Aidata õpilast areneda jazz muusikas, et õpilane saaks omandada vastavalt jazz stiili nii teoreetilisi kui ka praktilisi oskusi.
- Arendada individuaalset klaveri mängu oskust solistina ning suunata õpilast arendama oma ideid ka suuremate muusikaliste kollektiividega.
- Valmistada õpilast ette võimalikkuks edasiõppimiseks professionaalset muusikaharidust andvas õppeasutuses.
- Jazziliku rütmi rakendamine praktilikal
- Tutvuda jazzmuusika ajalooliste aspektidega
- Jazzmuusika tunnetuse arendamine
- Oskus improviseerida vaba vormis ja ka määratud harmooniale ja taktidele

Õppeplaan sisaldab:

Jazzklaveri õppeplaan on ettenähtud Narva Muusikakooli vanema astme õpilastele ehk V-VII klassile. Programmi õppimine tähendab seda, et Narva Muusikakooli õppilased peavad eelnevalt läbima noorema astme, kus õpilane omandab elementaarsed pillimängu ja noodikirja oskused. Antud nõue on kinnitatud Teadus- ja Haridusministeeriumi poolt aastal 2003. (LISA 1)

- Üldpill- 1 tundi nädalas

LÕPPUARVESTUSE PROGRAMMI VARIANDID

I variant

- BLUES - *Billies Bounce* (Charlie Parker)
- Jazzpala - *Summertime* (G. Gershwin)

II variant

- BLUES - *Blues* (Wynton Kelly)

- Jazzpala - *In a Sentimental Mood* (D. Ellington)

III variant

- BLUES - *Blues For Alice* (Charlie Parker)
- Jazzpala – *Etüüdid* (Oscar Peterson)
- Jazzpala - *Autumn Leaves* (J. Kosma)

IV variant

- BLUES – *C-Jam Blues* (Duke Ellington)
- Jazzpala - *Chameleon* (H. Hancock)
- Jazzpala – *Passion Dance* (McCoy Tyner)
- Jazzpala - *I Got Rhythm* (G. Gershwin)

1. Tehniliste oskuste arendamine

Selleks, et arendada musikaalseid oskusi peab õpilane läbima määratud tehnilisi harjutusi nagu etüüdid, heliredelid, muusikalised palad, vajadusel ka harjutused kehapillil. Raskused, mis tekkivad heliredelite omandamisel on legato sujuv ja ühtlane mängimine, esimese sõrme märkamatu allapanemine heliredelites kui arpedžodes, akordide korrapärane esitamine. Vanemates klassides on lisaks tempo kiirendamisele nõutud heliredelite kvaliteetsem mängimine (dünaamika, artikulatsioon). Erinevate võimetega õpilastel tuleb esitada ka erinevaid nõudeid heliredelite, etüüdide, arpeedžode mainimise, õpitud liikide erineva arvu ja esitamise kvaliteedi osas. Arvestuse nõuded peab määrama õpetaja vastavalt iga õpilase võimetele.

Õpetamise põhiprintsiibid

- Repertuaaris on jazzmuusika
- Kogu tsükli jooksul tegeletakse lehestlugemise harjumuse kujundamise ja võtete õppimisega. (Lehest lugemise all on mõeldud akkordide tähtminede kasutamise oskust).
- Õpilane õppib kuulamise teel- transkriptsioonid, solfedzeerimise harjutused.
- Kooli lõpetamisel on õpilane võimeline improviseerima nii vasaku, kui ka parema käega kohapeal antud lihtsale *blues*'i teemale õpitud helistikes ja ka lihtsamale jazzpalale.

2. Üldised nõuded heliredelite esitamisel

Tehniline arverustus toimub kaks korda õppeaasta jooksul. Õppides jazzklaverit (üldpill) muusikakoolis peab õpilane läbima järgmised nõuded : *blues*irida parema käega F,Bb,Eb,D,G,C-

noodist; kiriku laadid(Ioonia, Dooria, Früügia, Lüüdia, Miksolüüdia, Eoolia, Lokria) otse- ja tagasisuunas, murtud tertsidesse ja kvartidesse, kuni viie märgiga helistikes; altereeritud V7(+9,-9,+5,-5) mängida akkordi pöörded (V7,V65,V43,V2) otse- ja tagasisuunas kahe oktavi ulatuses; II-V-I järgnevus laskuva diatoonilise sekventsina; Transkriptsioon - transkriptsiooni esitamisel on eelkõige mõeldud jazz rahvusvaheliste standardite kuuluva repertuaari interpreteerimist. Transkriptsioon on ettenähtud jazz helikeele arendamiseks. Korrektnel transkriptsioon on kasulik õppematerjal. Õppeaasta jooksul teeb õpilane kaks transkriptsiooni nendest ühe kannab ette tehnilisel arvestusel. Ettekanne sooritatakse peast.

3. Nõuded heliredelite esitamisele

V-Klass(I õppeaasta)

- Laadide mängimine õpitud helistikes, mängimine murtud tertsidesse ja kvartsidesse koos kättega nelja oktavi ulatuses. Improviseerimine laadides(Ioonia, Dooria, Miksolüüdia) ühe käega, kas vasaku, parema käega, või mõlemaga vaheldumisi, improviseerimine Bluesi laadis F ja C noodist.
- V7 (+9, -9) pöörded (V7,V65,V43,V2) mängida kahe oktavi ulatuses otse- ja tagasisuunas.

VI – Klass (II õppeaasta)

- V7 (+5,-5) pöörded(V7,V65,V43,V2) mängida kahe oktavi ulatuses otse- ja tagasisuunas.
- II-V-I järgnevus laskuva diatoonilise sekventsina
- Õppeaasta jooksul peab õpilane esitama ühe transkriptsiooni noodi paberil, kus on esitatud teema koos 8+8 taktilise soologa või Blues 12+12 taktilise soologa. Õpilane peab esitama oma poolt tehtud transkriptsiooni peast.
- Laadide mängimine õpitud helistikes, mängimine murtud tertsidesse ja kvartsidesse, koos kättega nelja oktavi ulatuses. Improviseerimine laadides(Ioonia, Dooria,Früügia,Lüüdia, Miksolüüdia) ühe käega kas vasaku, parema käega, või mõlemaga vaheldumisi, improviseerimine Bluesi laadis F,Bb,G ja C noodist.

VII – Klass (III õppeaasta)

- V7 (+5,-5,+9,-9) pöörded (V7,V65,V43,V2)mängida kahe oktavi ulatuses otse- ja tagasisuunas.
- II-V-I järgnevus laskuva diatoonilise sekventsina

- Õppeaasta jooksul peab õpilane esitama ühe transkriptsiooni noodi paberil, kus on esitatud teema koos 8+8+8 taktilise soologa või Blues 12+12+12 taktilise soologa. Õpilane peab esitama oma poolt tehtud transkriptsiooni peast.
- Laadide mängimine õpitud helistikes, mängimine murtud tertsesse ja kvartsesse koos kättega nelja oktavi ulatuses. Improviseerimine laadides(Ioonia, Dooria,Früügia,Lüüdia, Miksolüüdia,Eoolia, Lokria) mõlema käega ja kättega vaheldumisi, improviseerimine Bluesi laadis F,Bb,Eb,G, D ja C noodist.

4.Üldnõuded

V-Klass (I õppeaastat)

Tutvumine Jazz muusikaga

- Erinevate jazzmuusika stiilide õppimine(audio, video materjal)
- Akkordide tähised(C7,C+5,C2,C9,Cm add9,)
- Blues`i skaala õppimine, oskus mängida F, C - helistikes
- Bluesi transkriptsioon
- Bluesi vormi õppimine, arhailine Blues, klassikaline Blues
- Jazz rütmika õppimine
- V7- alteratsioonid(+9,-9)
- Kiriku laadid(Ioonia, Dooria, Miksolüüdia). Laadide mängimine murtud tertsesse ja kvartsesse, koos kättega nelja oktavi ulatuses, kuni viie märgiga helistikes.

Arvestus:

Arvestus toimub kaks korda õppeaasta jooksul kus igal arvestusel esitatakse üks pala, pala peab sisaldama V7 – kasutamise oskust kasutades jazz rütmikat rütmiliselt, pala peab sisaldama improviseerimise. Interpreetida võib nii solistina kui ka ansambli koosseisuga.

VI-Klass(II õppeaasta)

- Blues`i skaala õppimine, oskus mängida F, Bb, Eb, D, G, C - helistikes
- Akordide arranžeerimise (*voicing*) mõiste ja praktiline tegevus kitsas seades
- Sekvents mõiste. II-V-I järgnevus laskuva diatoonilise sekventsina,
- Põhiseptakordide ja nende pöörete ehitamine, praktiline mängimine ja kuulmise järgi äratundmine
- V7 – alteratsioonid(+9,-9,+5,-5)

- Bluessi transkriptsioon
- Bluessi vormi õppimine, arhailine Blues, klassikaline Blues
- Jazz rütmika õppimine
- Kiriku laadid(Ioonia, Dooria,Früügia,Lüüdia, Miksolüüdia,). Laadide mängimine murtud tertsidesse ja kvartsidesse, koos kättega nelja oktaavi ulatuses, kõikides helistikes.

Arvestus:

Arvestus toimub kaks korda õppeaasta jooksul kus igal arvestusel esitatakse üks pala, pala peab sisaldama V7 – kasutamise oskust kasutades jazz rütmikat rütmiliselt, pala peab sisaldama improviseerimise oskust. Interpreteerida võib nii solistina kui ka ansambli koosseisuga.

VII-Klass(III õppeaasta)

- *bluessi*rida parema käega F,Bb,Eb,D,G,C-noodist mõõdukas tempos
  - Tutvumine vähendatud laadidega ja täistoon helirida
  - II–V–I järgnevus mängida (vk – bass, pk – harmooniaakord) nii diatoonilise kui kromaatilise laskuva sekventsina erinevates rütmides (*swing, bossa nova, beat* jt.)
  - Ilma bassihelita akordide ehitamine ja nendest saatefaktuuri moodustamise põhimõtted ja lihtsamad võtted
  - Jazz rütmika õppimine
  - Õpilsel peab olema praktika laulja solistina musitseerimine
  - Kiriku laadid(Ioonia, Dooria,Früügia,Lüüdia, Miksolüüdia,). Laadide mängimine murtud tertsidesse ja kvartsidesse, koos kättega nelja oktaavi ulatuses, kõikides helistikes.
- Improviseerimine parema ja vasaku käega, saade vastava laadi akkordiga.

Arvestus:

Esitada vabalt valitud vähemalt kaks pala (neist üks *bluessi*) jazzmuusikast ja üks pala klahvpilli mängijana ansamblikoosseisus. Ansambel võib koosneda alates duost kuni *big band*'i koosseisuni. Esitada solistina vähemalt üks teema koos enda poolt ettevalmistatud improviseerimise osaga kas saatega või ilma saateta. Saateinstrument võib olla kas klahvpillid, kitarr, bass või löökpillid, kas *combo* saateansambel või osa sellest (klahvpillid, kitarr, bass, löökpillid) või saade fonogrammilt.

5.Näidisrepertuaar

V-Klass (I õppeaasta)

BLUES

- Blues For Alice – (C.Parker)
- Blues – Wynton Marsalis(Black Codes)
- Blues Walk-(L.Donaldson)
- Mr. P.C- (J.Coltrane)
- Billies Bounce-(C.Parker)

JAZZ STANDARDID

- *Hello, Dolly* (J. Herman)
- *I Got Rhythm* (G. Gershwin)
- *On the Sunny Side of the Street* (J. McHugh)
- *Autumn Leaves* (J. Kosma)
- *Now's the Time* (C. Parker)
- *Tenor Madness* (S. Rollins)
- *Summertime* (G. Gershwin)
- *Girl from Ipanema* (A.C. Jobim)
- *Blue Bossa* (K. Dorham)

VI-Klass(II õppeaasta)

BLUES

- Wynton Kelly- Blues
- Wes Montgomery – West Coast Blues
- Miles Davis(Kind of Blue) – Freddie Freeloader
- Joe Henderson(Double Rainbow)-No more Blues
- Donald Byrd(Black Byrd)-Slop Jar Blues
- C – Blues-Duke Ellington

JAZZ STANDARDID

- *Cantaloupe Island* (H. Hancock)
- *Watermelon Man* (H. Hancock)
- *Pick up the Pieces* (Roger, Hamish)
- *Yesterday* (Lennon-McCartney)
- *Let it be* (Lennon-McCartney)
- *Isn't She Lovely* (S. Wonder)

- *Chameleon* (H. Hancock)
- *Mercy-Mercy* (J. Zawinul)

VII-Klass(III õppeaasta)

BLUES

- Miles Davis(Kind Of Blue) – All Blues
- Miles Davis(1957)Cooki`n With the Miles Davis Quintet- Blues By Five

JAZZ STANDARDID

- *Doxy* (S. Rollins)
- *In a Sentimental Mood* (D. Ellington)
- *Take the A Train* (B. Strayhorn)
- *Caravan* (D. Ellington)
- *Shake Rattle and Roll* (B. Haley)
- *In the Mood* (G. Miller)
- *So What* (M. Davis)
- *Impressions* (J. Coltrane)

SOOVITAV ÕPPEMATERJAL

Jazz Teooria

- Mark Levin-The Jazz Piano Book
- Blues Riffs for Piano (Ed Baker)
- Be-Bop For All instruments (David Baker)
- A Creative Approach to practicing JAZZ (David N.Baker)
- Concepts for Bass Soloing (Chuck Sher & Marc Johnson)
- African Percussion, The Djembe(Serge Blanc)
- The Jazz Theory Book(Mark Levine)
- The New Real Book – Volume 1
- The New Real Book – Volume 2
- The New Real Book – Volume 3
- www.jazzitalia.net/lessons.asp

Solfedžo ja teooria

- www.good-ear.com
- <http://www.musictheory.net/>
- <http://smu.edu/musictheory/melody/melody.htm>
- <http://classes.berklee.edu/et/>
- <http://www.teoria.com/exercises/md.htm>

Kasulikud web leheküljed

- www.tarakanov.net
- www.7not.ru
- <http://www.allaboutjazz.com/>
- <http://www.jukkis.com/>
- <http://www.jazzkaar.ee/>
- www.kultuur.edu.ee
- <http://www.estjazz.ee/>

JAZZ AJALUGU

- www.allaboutjazz.com
- www.jazzitalia.net

SOOVITAVAD KUULAMISMATERJALID

AUDIO JA VIDEO SALVESTUSED

Bebop

Charlie Parker. *The Complete Savoy Sessions* (1945-48)

Bud Powell. *The Amazing Bud Powell Vol.'s 1 & 2* (1949-53 Rollins, Fats Navarro, Art Taylor jt.)

Thelonious Monk. *Monk* (trio Blakey, Roach)

Dizzy Gillespie. *For Musicians Only* (Getz, Stitt, John Lewis, Ray Brown, Stan Levey)

Hard bop

Cannonball Adderley. *In New York* (Nat Adderley, Yusef Lateef, Joe Zawinul, Jones, Hayes)

Art Blakey & The Jazz Messengers. *Moanin'* (Bobby Timmons, Benny Golson, Morgan, Merritt)

Art Blakey & The Jazz Messengers. *Caravan* (Hubbard, Shorter, Walton, Fuller, Workman)

Sonny Clarke Trio (Chambers, Philly Joe)

John Coltrane. *Soultrane* (Garland, Chambers, Philly Joe)

Blue Train (Morgan, Fuller, Drew, Chambers, Philly Joe)

Miles Davis. *Milestones* (same plus Cannonball Adderley)

Freddie Hubbard. *Goin' Up* (Mobley, McCoy, Chambers, Philly Joe)
Ahmad Jamal. *The Crosscountry Tour* (Israel Crosby, Vernell Fournier, incl. Poinciana)
Wynton Kelly. *Kelly at Midnite* (Sam Jones, Philly Joe)
Charles Mingus. *Mingus Ah Um* (Booker Ervin, Horace Parlan, Jimmy Knepper jt.)
Hank Mobley. *Workout* (Grant Green, Kelly, Chambers, Philly Joe)
Wes Montgomery. *Boss Guitar* (Mel Rhyne, Jimmy Cobb)
Sonny Rollins. *A Night at the Village Vanguard*, Vol.'s 1 & 2 (Elvin, Wilbur Ware)
Horace Silver. *Song for my Father* (Joe Henderson)

1960ndate modaalne jazz

Art Blakey & The Jazz Messengers. *Free for All* (Hubbard, Shorter, Fuller, Walton, Workman)
John Coltrane. *Giant Steps* (Tommy Flanagan, Chambers, Art Taylor)
Chick Corea. *Now he Sings, Now he Sobs* (Roy Haynes, Miroslav Vitous)
Miles Davis. *Kind of Blue* (John Coltrane, Cannonball Adderley, Bill Evans, Paul Chambers, Jimmy Cobb)
Bill Evans. *Sunday at the Village Vanguard, Waltz for Debby*
Herbie Hancock. *Maiden Voyage* (Hubbard, Coleman, Carter, Williams)
Joe Henderson. *Inner Urge* (McCoy, Bob Cranshaw, Elvin)
Freddie Hubbard. *Red Clay* (Henderson, Hancock, Carter, Lenny White)
Wayne Shorter. *Speak no Evil* (Hubbard, Hancock, Carter, Elvin)
McCoy Tyner. *The Real McCoy* (Henderson, Carter, Elvin)

1960ndate groove

Cannonball Adderley. *Mercy, Mercy, Mercy!* (Nat, Zawinul, Gaskin, McCurdy)

Time-no-changes (60ndad-70ndad)

John Coltrane. *SunShip*

Miles Davis. *Miles Smiles*

The Sorcerer

Free jazz

Art Ensemble of Chicago. *Fanfare for the Warriors* (Bowie, Jarman, Mitchell, Muhal jt.)

Ornette Coleman. *Free Jazz*

John Coltrane. *Interstellar Space* (Rashied Ali)

70ndate klassikaline jazz

Bill Evans. *We Will Meet Again* (Tom Harrell, Larry Scheider, Marc Johnson, Joe LaBarbera)

McCoy Tyner. *Supertrios* (Williams & Carter, Gomez & DeJohnette)

Vokaaljazz

Betty Carter. *Now It's my Turn* (John Hicks, Walter Booker, Clifford Barbaro)

Ray Charles. *The genius of...*(arr. Quincy Jones & Ralph Burns)

Nat King Cole. *After Midnight* (Stuff Smith, Willie, Smith, Harry Edison, John Collins jt.)

Ella Fitzgerald. *Live in Berlin* (Paul Smith, Gus Johnson)

Billie Holiday. *Lady Day*

Al Jarreau. *Look to the Rainbow* (Tom Canning, Abe Laboriel, Joe Correro, Lynn Blessing)

Etta Jones. *Don't Go to Strangers*

Bobby McFerrin. *The Voice*

Carmen McRae. *At the Great American Music Hall* (Marshall Otwell, John Giannelli, Joey Baron)

Frank Sinatra. *It Might as Well be Swing* (arr. Quincy Jones)

In the Wee Small Hours

Srah Vaughan. *Live at Mister Kelly's* (Richard Wyands, Joe Benjamin, Roy Haynes)

How Long has This been goin on

Dinah Washington. *The Swingin Miss D* (arr. Quincy Jones)

Jazzfusion ja smooth jazz

John Scofield. *Electric Outlet* (Jordan, Sanborn jt.)

Blue Matter (Chambers, Grainger, Beard)

George Benson. *White Rabbit* (arrs. Hancock, Carter, Cobham, Sebesky)

The Brecker Brothers. *Collection*, Vol. 1 & 2 (Will Lee, Don Grolnick, Dave Sanborn, jt.)

Miles Davis. *We Want Miles* (Bill Evans, Mike Stern, Marcus Miller, jt.)

Herbie Hancock. *Headhunters* (Bennie Maupin, Paul Jackson, Harvey Mason, Bill Summers)

Pat Metheny. *Bright Size Life* (Jaco, Bob Moses)

Jaco Pastorius. *Jaco* (Herbie, Wayne, Narada, Don Alias, jt.)

Word of Mouth (Herbie, Toots, DeJoh)